

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 560/06
01.11.2006. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Nikole Stanojevića, Zvezdane Lutovac, Mihaila Rulića i Slobodana Dražića, članova veća, u parnici tužioca AA čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tužene BB, čiji je punomoćnik BV, advokat, radi utvrđenja, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Somboru, Gž. 259/05 od 05.09.2005. godine, u sednici veća održanoj dana 01.11.2006. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presuda Okružnog suda u Somboru, Gž. 259/05 od 05.09.2005. godine i presuda Opštinskog suda u Apatinu, P.broj 389/03 od 18.06.2004. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Opštinskog suda u Apatinu P. broj 389/03 od 18.06.2004. godine odbijen je tužbeni zahtev kojim je traženo utvrđenje da ostavinsku masu iza pokojnog PP čini stambena zgrada sa poslovnim prostorom VV.

Presudom Okružnog suda u Somboru, Gž. br. 259/05 od 05.09.2005. godine odbijena je žalba tužioca i potvrđena je prvostepena presuda Opštinskog suda u Apatinu.

Protiv pravosnažne presude donete u drugom stepenu blagovremeno je reviziju izjavio tužilac, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 386. prethodno važećeg Zakona o parničnom postupku koji se primenjuje na osnovu člana 491.stav 4. važećeg Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 125/04 od 22.11.2004. godine, stupio na snagu 23.02.2005. godine), Vrhovni sud Srbije je našao da je revizija tužioca osnovana.

U provedenom postupku nije učinjena bitna povreda iz člana 354.stav 2. tačka 11. ZPP, na koju se u revizijskom postupku pazi po službenoj dužnosti. Međutim, osnovano se revizijom ukazuje da su nižestepene presude zasnovane na pogrešnoj primeni materijalnog prava, zbog čega činjenično stanje nije potpuno i pravilno utvrđeno i zbog čega su nižestepene presude morale biti ukinute.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju otac tužioca, a suprug tužene, pokojni PP preminuo je 09.01.1995. godine. U momentu smrti na svom imenu imao je nekretninu VV i to u 1/2 dela.. Njegovi zakonski naslednici su parnične stranke i još jedan sin, GG. Ostavilac je raspolagao navedenom imovinom testamentom od 01.09.1989.godine na način da je istu ostavio u nasledstvo tuženoj. Tužilac je osporio testament u celosti, te je pravosnažnom presudom od 30.05.1996. godine utvrđeno da je navedenim testamentom povređen nužni deo tužioca i određeno je da se raspolaganje imovinom smanji za 1/4 dela u korist tužioca. Po okončanju ovog parničnog postupka nastavljen je ostavinski u kome je tužilac dao nasledničku izjavu da zaveštanje priznaje za punovažno i traži da mu se uruči nasleđe prema navedenoj pravosnažnoj presudi, dok je u pogledu zaostavštine koja nije obuhvaćena zaveštanjem dao nasledničku izjavu da se prihvata prava nasleđa koje mu po zakonu pripada. Zakonski naslednik GG je dao nasledničku izjavu kojom se prihvatio prava na nasleđe u pogledu imovine koja nije obuhvaćena testamentom i priznao pravnu valjanost zaveštanja pokojnog ostavioca ne tražeći nužni deo. Rešenjem od 08.05.1998. godine ponovo je prekinut ostavinski postupak i tužilac je upućen na pokretanje parničnog postupka radi utvrđenja ostavinske mase tj. da u ostavinsku masu ulaze nekretnine navedene kao zajednička tekovina ostavitelja i njegove supruge, ovde tužene, kao i nekretnine kojima je ostavitelj raspolagao dobročinnim pravnim poslom, ugovorom o poklonu, do visine nužnog naslednog dela. Utvrđeno je da je 12.12.1988. godine između ostavioca kao poklonodavca i tužene kao poklonoprimca sačinjen ugovor o poklonu kojim je tuženoj poklonjena 1/2 dela nekretnine -stambene zgrade VV.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja nižestepeni sudovi su odbili tužbeni zahtev za utvrđenje da ostavinsku masu pokojnog PP čini cela stambena zgrada sa poslovnim prostorom u Apatinu u ulici VV sa razloga što tužilac tužbom nije tražio poništaj pravnog posla, ugovora o poklonu, ni smanjenje raspolaganja tim ugovorom, u visini nužnog dela za koji smatra da mu je povređen. Prema obrazloženju prvostepenog suda, drugom polovinom svoje nepokretnosti ostavitelj je raspolagao testamentom, to raspolaganje je smanjeno za 1/4 dela zaostavštine, na ime nužnog dela u korist tužioca, a nije tražen ni poništaj testamenta, pa s toga nije osnovan zahtev da se utvrdi da ostavinsku masu čini deo kuće koji bi tužiocu mogao pripasti po osnovu nužnog dela, jer bi u tom slučaju na taj deo pravo nasleđa imali svi zakonski naslednici.

Međutim, osnovano se revizijom tužioca ukazuje da zahtev za poništaj ugovora o poklonu ili testamenta, kao i

Preduzimajući, osnovano se pozivajući zakonski zahtev za poklonu u pogledu na ostavinsku masu i zahtev za redukciju istih nije preduslov za utvrđenje ostavinske mase, i obračunske vrednosti zaostavštine. Tužilac je postavljenim tužbenim zahtevom tražio utvrđenje da cela sporna kuća predstavlja zaostavštinu, imajući u vidu da redukcijom testamentalnog raspolaganja nije namiren njegov nužni deo, budući da vrednost redukovanog dela ne podmiruje ni dug ostavioca prema tužiocu utvrđen pravosnažnom presudom P.broj 229/95. Prema odredbi člana 28. Zakona o nasleđivanju SRS ("Službeni glasnik SRS" br. 52/74, 1/80, 25/82) zaostavština se sastoji od aktive i pasive (bruto zaostavština). Razlika između aktive i pasive koja, pripada naslednicima po odbitku svih obaveza ostavioca, naziva se čista neto zaostavština. Zbir neto vrednosti zaostavštine i poklona koje ostavilac učinio za vreme svog života zakonskim naslednicima i poklona učinjenih u poslednjoj godini života ostavioca drugim licima koji nisu zakonski naslednici predstavlja obračunsku vrednost zaostavštine, koja se utvrđuje u slučaju povrede nužnog dela nužnih naslednika. Navedena obračunska vrednost predstavlja samo računsku operaciju, ukoliko nije došlo do povrede nužnog dela i ukoliko nužni naslednik u roku iz člana 41. navedenog zakona ne zahteva smanjenje raspolaganja testamentom, odnosno vraćanje poklona, pri čemu se taj rok održava isticanjem zahteva i u ostavinskom postupku. (Identično rešenje sadržao je i Zakon o nasleđivanju SAP Vojvodine koji je prestao da važi danom stupanja na snagu Ustavnog zakona o izmenama i dopunama Ustavnog zakona za sprovođenje Ustava RS ("Službeni glasnik RS" br. 20/93). Tužilac je još u ostavinskom postupku tražio vraćanje poklona do potpunog namirenja nužnog dela, a takav zahtev je istakao je u tužbi podnetoj prvostepenom sudu 03.06.1998.godine. U tužbi podnetoj prvostepenom sudu 16.juna 1998. godine tužilac je postavio zahtev za utvrđenje ostavinske mase, te su ova dva postupka rešenjem prvostepenog suda od 15.09.1998.godine spojena. Podneskom od 26.03.1999. godine tužilac je precizirao zahtev za utvrđenje ostavinske mase pri čemu je na ročištu od 18.06.2002. godine povukao tužbu u delu koji se odnosi na utvrđenje da ostavinsku masu čine pokretne stvari, gotov novac i štedni ulozi iz prvobitnog postavljenog tužbenog zahteva. U ostalom delu tužilac je do kraja zaključenja glavne rasprave ostao pri podnetoj tužbi i tužbenom zahtevu preciziranom u navedenom podnesku, iz čega sledi da tužilac nije ni povukao tužbu u delu zahteva za vraćanje poklona radi namirenja nužnog dela.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će postupajući o primedbama iz ovog rešenja utvrditi da li sporna kuća predstavlja zaostavštinu ostavioca te će izračunavajući njenu obračunsku vrednost utvrditi da li je i pored redukcije testamenta povređen nužni deo tužioca raspolaganjem poklonom za života ostavioca.

Sa izloženog, a na osnovu člana 395. stav 2. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost otpisanka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

dlj.